

veel vogels ons aan Europeesche vormen. Sommige leken er zelfs precies op. Als we met Noord Amerika gaan vergelijken wordt de overeenkomst nog grooter en dikwijls vinden we overeenstemming van soorten terwijl alleen het geografische ras verschillend is. Niets daarvan in de bosschen. Niet alleen andere soorten, maar ook andere families, en dan nog wel verscheidene families die alleen in de tropen leven. Daarom is het niet te doen een overzicht te geven van wat hier alzoo om ons heen vloog. Wel kunnen we de verschilpunten geven die er bestaan tusschen een gematigde en een tropische fauna. CHAPMAN deed dat op de volgende wijze. Ten eerste: wat zijn de tropische vogels kleurenrijk. Ten tweede: wat zingen ze slecht en ten derde: wat zijn ze mak en wat zie je ze veel.

In de Cubaansche bosschen waren vrijwel de eenige melodieuze geluiden het roepen van de Trogon, een prachtige vogel met zoowat alle kleuren van de regenboog, die koert als een duif; en de zachte doffe kreet van een heel klein uiltje. De andere geluiden waren krijschend zooals van de parkieten en de spechten, of ratelend zooals van de Todus, een kleine groene miniatuur-ijsvogel die een geluid maakt alsof er een reuzensprinkhaan voorbij vliegt.

M. G. RUTTEN.

APRIL.

Behalve aan de aankomst der trekvogels besteden wij nu ook nog aandacht aan hun vertrek en aan den doortrek. Men moet dan ervoor zorgen, om gedurende den winter een oogje te houden op de vogelbevolking van een bepaalde streek. In den winter van 1933/34 hadden wij in het Bloemendaalsche Bosch voortdurend een groote troep van Keepen; vastgehouden door de beukenootjes. Ze waren alle dagen present en kwamen geregeld baden en drinken in Thijsses's Hof. Op 4 April waren zij er nog en na 5 April zagen wij er geeneen meer. Op 12 April '34 in den namiddag wemelde het in het merkwaardig naaldboschje in de Westduinen bij den Haag op de hoogte van de Kwartellaan van goudhaantjes, ongeveer tweehonderd. Den volgenden dag waren ze weer weg. Hoe denkt men tegenwoordig over het broeden van de braamsluipers hier te lande? Er werd beweerd, dat wij daar minder broedvogels dan wel doortrekkers van te zien en te hooren krijgen. Wel, in de laatste week van April '34 hoorde ik in Bergen zoo veel braamsluipertjes zingen, dat ik wel den indruk kreeg van een zingenden trek. Bergenaren moeten mij maar eens vertellen, of zij in Mei en Juni ook zoo veel braamsluipers waarnemen. Aardig blijft ook altijd de doortrek van zingende koperwicken.

Nog altijd heb ik niet genoeg betrouwbare gegevens over het verschijnen van de verschillende soorten van hommels. In het begin van April zijn ze wel alle present en nu wordt het tijd, om uit te kijken naar de werkhommeltjes, die kleiner van stuk zijn. Omstreeks het midden van April komen ook de dikke koekoekshommels te voorschijn, van de echte hommels al dadelijk te onderscheiden aan hun donkerder vleugels en glanzig achterlijf.

De ontluiking van bloem en blad geeft altijd aanleiding tot interessante waarnemingen omtrent individualiteit en microclimaat. Voor de R.K. pastorie in Bloemendaal staan twee even groote kastanjeboomen. Zij verschillen meer dan een week in den tijd van bladontluiking en bloei en merkwaardig genoeg, de gunstigst geplaatste is de achterlijke. De Pinksterbloemen aan den vrij steilen noordoever van den vijver in Thijsses's Hof kwamen in 1934 reeds op 4 April in bloei, die in het „moeras" aan den zuidkant pas op den vijftienden. Nu gaan we eens een paar pollen omplanteren, om te zien of er ook individualiteit bij in het spel is.

De oude bladeren, die aan lage eiken en beuken overwinterd hebben, waaien nu gemakkelijk af; de bladstelen laten los bij de normale scheidingslaag. In Februari trotseeren zij nog zwaren stormwind, maar laten zich dan toch heel gemakkelijk afbreken, juist aan de scheidingslaag.

Midden April beginnen de boomen te bloeien en half Nederland loopt uit naar Betuwe en Beemster, om de pruimen, kersen, appels en peren. Doch ga ook eens naar Brabant en elders,

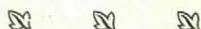
om de praal te aanschouwen van de bloeiende Canada's en dan krijgt ge hier en daar ook nog een boschrand te zien, als besneeuwd door de bloeiende Sleedoorns. Eiken en beuken wachten meestal tot Mei.

Waar een bloeiende peer en een bloeiende appel dicht bij elkander staan, kunt ge er op letten, dat de peer toch hoofdzakelijk door vliegen, de appel door bijen bezocht wordt.

Willen we eens op spinnen gaan letten? Ik stel veel belang in de Krab-spinnen. Die stellen zich op in de bloemen en overmeesteren dan de argelooze insecten, die op honig en stuifmeel belust zijn. De spin heeft dan doorgaans de kleur van de bloem: op koolzaad geel, op pinksterbloem lila. Het voorjaar is voor spinnen een even goede tijd als de herfst.

De heer Polak vraagt nog eens instantelijk, om vooral te letten op het eerste verschijnen van onze Atalanta-vlinder. Maar dan vooral de Atalanta en niet de Kleine Vos. Het is wonder boven wonder zoo dikwijls als deze vlinders nog met elkander worden verward en dat niet alleen in ons land.

JAC. PH. THIJSSSE.

BOEKBESPREKING.

Dr. J. BOTKE. *De Grieteny Dantumadiel* (groot 8°, 334 p.p., vele illustraties. Dokkum. J. Kamminga. Ingen. f 4.50. Geb. f 5.50).

„Geakindige biskriuwigen fen 'e forskate dielen fen Fryslân hawwe wy brea-nedich". Zoo begint de „skriuwer" zijn foarwird en wij stemmen van harte met hem in. Niet alleen voor Friesland hebben wij zulke boeken broodnoodig, maar voor ons heele lieve landje en voor Oost en West ook. Helaas is tot nu toe zijn boek een unicum gebleven, doch wij willen hopen, dat hier en daar nog eens even knappe en geestdriftige mannen als Botke een even goed beeld van eenig ander onderdeel van ons Rijk ontwerpen als hij dat heeft gedaan voor Dantumadiel.

De Grieteny Dantumadeel is de streek bezuiden Dokkum en bevat o.a. de dorpen Roodkerk, Rinsumageest, Akkerwoude, Murmurwoude, Dantumawoude, Veenwouden. Het is de Noordelijke uitlooper van het Friesche zanddiluvium en een groot deel ervan ligt nog 2 1/2 M. boven A.P. Behalve zandgrond en keileem bevat de gemeente ook een kleistrook en laagveen met nog veel mooie plassen. De grieteny is dus als het ware een kort begrip van heel Friesland en boogt dan ook op het bezit van terpen en oude stinsen, waaronder de Schierstins bij Veenwouden bij de Hollandsche toeristen wel het meest bekend is. De beroemde abdij van Claerkamp bevond zich hier, trouwens het naburig Dokkum waarborgt ook al reeds een rijk historisch verleden.

Welnu, van heel deze bonte wereld vertelt Botke op breed wetenschappelijke basis, doch niet als geleerde, maar als genietend, belangstellend, veelzijdig mensch, die als jong schoolmeestertje vele jaren geleden in Dantumadeel liefhebberde in de plant- en dierkunde. En nu geeft hij ons de geologie van de gemeente, een boeiend overzicht van flora, fauna en landschap, het menscheijk bedrijf van akkerbouw en veeteelt, jacht en visscherij en de historie van terpen en stinsen, alles getooid met mooie foto's en heel handige instructieve teekeningen. Dantumadeelers, die dit boek lezen, zullen zich gelukkig gevoelen in hun omgeving en wij wenschen van harte, dat alle Nederlanders zoo hun omgeving mochten leeren beschouwen, een omgeving, een kring beslaande van laat ons zeggen twee uur gaans als straal.

Ook hier in Dantumadeel openbaart zich helaas maar al te gevoelig het tragisch verschijnsel van dezen tijd: het te loor gaan van veel schoons en dierbaars en Botke dringt dan ook met grooten ernst aan op het behoud van het Friesch natuurschoon.

Maar er is één ding, dat den Friezen nog dierbaarder is dan meren of wouden, stinsen of kerken en dat is hun taal, en daarom is dit boek in het Friesch geschreven. Ik heb al dikwijls in ons tijdschrift Friesche boeken besproken. Toen ik vele jaren geleden mijn Verkade-album over Friesland schreef, heb ik het noodig gevonden, om zoo veel Friesch te leeren, dat ik het